Ar pascha wisuschehkliga augsla Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots ſeſtdeenâm no pliſt. 8 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 32. Seſtdeen, 7. auguſtâ. 1893.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinaſnumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas.** Beſ tam wehl **Peterburgas ahrpilſehtâ:** Puhzifchu Gebert kga grahm. pahrd., Terbatas un Stabu eelu ſtuhrî un Jagodkin kga pahrd., pee leelâ pumpja; **Jelgawas ahrpilſehtâ:** Altberg kga grahm. pahrd., Atmenu eelâ Nr. 11; **Ahgelskaluâ:** Loſsberg kga pahrd., Tirgus eelâ un pee A. Reekſtin kga, Slokas eelâ Nr. 41; **Ilgezeemâ:** Modin kdes pahrdotawâ; uſ **Katrinas dambja:** K. Upit matrial-pretſchu pahrd., Peterſalas eelâ Nr. 3; **Sarkandaugawâ:** J. Ilman kga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 70, J. Ilman kga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 47, pee Waldſchleſchena brubſcha, A. Kaminzius kga dſehreenu pahrd., Tiltu eelâ Nr. 2 un K. Upit kga material-pretſchu pahrd. Duntesmuiſchas eelâ Nr. 36; tad wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Jehſis:** B. Peterſon kga pahrdotawâ; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahm. pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrd.; **Rujenê:** J. Alkſne kga grahm. pahrd.; **Jelgawâ:** Beſthorn kga grahm. pahrd., Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauſkâ:** H. Allunan kga grahm. pahrd.; **Kuldigâ:** Beſthorn kga grahm. pahrd.; **Talſôs:** H. Tow kga grahm. pahrd. un bibliotekâ un J. Hirſchmann kga grahm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee faweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtellefchanas laipni peenemt.

Saturs: Robs muhſu rakſtneezibâ. (Turpinajums.) — Jaunee noſazijumi par dſehreenu pahrdotawam. (Beigas.) — No eekſchſemes: a) Waldibas leetas. b) Original-ſinojumi. c) Baltijas notikumi. d) No zitâm Kreewijas puſem. — No Rigas. — Teeſu leetu nodaļa: Waj man ir jamakſâ tee nodokli, ko landratu kolegija uſteek manai mahjai, 5 rbl. leelumâ, un waj ſchos nodoklus, kuri preekſch manas mahjas agrak bija tikai 2 rbl. leeli, minetâ kolegija tâ war paaugſtinat? — Grahmatu galds. — Kugneeziba. — Iſ muhſu weeſtgâs ſadſihwes. — Walejâs wehſtules. — Deewkalpojumi. — Tirgi un uhtrupes. — Tirgu ſinas. — Naudas papiru zenas. — Berlines birſcha. — No ahrſemem. — Telegramas. — Daſchadi rakſti: Sekmes elektrizitates laukâ. — Elektrizitates weeta medizinâ.

Peelikums: Warneru Annas ſirds. (Turpinajums.) — Nepaſihſtamâ ſkaiſtule. — Saimneezibas padomi: Kirſchi preekſch ſalateem etiki eetaiſiti. Jahn-ogas preekſch ſalateem. Gurku ſkahbeſchana. Maſee pipara gurkiſchi etiki. — Domu pehrles. — Jaunibas ſapni. — Mihklas.

Robs muhſu rakſtneezibâ.

II. Anglu rakſtneeziba.

Anglu tauta jau no ſen laikeem, tiklab politiſkâ, kâ garigâ ſinâ attihſtijuſees koti patſtahwigi un deeſgan neatkarigi no ſweſcheem eeſpaideem. Kamêr zitu tautu rakſtneezibâs beeſchi ween atronam ſweſchus eeſpaidus un weſelas pakalmehginajumu periodes, tikmêr Anglu literatura ir bijuſe tautiſka, tani atſpogulojees tautas raksturs jau no ſen laikeem. Weens no eewehrojamakeem paſaules literaturas paſinejeem, J. Scherrs, iſteizas par Anglu literaturu tâ: „Iſnemot daſchas ihſas pakalmehginajumu periodes, ta ir bijuſe weenmêr ihſti tautiſka. Ta ir weſeligs un ſpehzigs ſtahds, kas ſawu ſpehku un baribu ſuhza iſ tautas dſihwes un ſirds. Tahs pamata raksturs ir germaniſkais." Lihdſ ar Anglu rakſtu walodas nodibinaſchanos 11. gadſimteni ſahkas ari tautiſkâ literatura.

Scho ſawu paſtahwigo un ahrigeem eeſpaideem ne wiſai weegli peeejamo ſtahwokli Anglu tauta peepaturejuſe pat lihdſ jaunakeem laikeem, kur zitas Eiropas tautas garigâ ſinâ ſahk tuwotees weena otrai un ſchauree tautibu prinzipi ſahk pamaſam ſaudet ſawu ſpehku. Jaunâ, ſpehzigâ realiſma un naturaliſma ſtrahwa, kas tagad walda Eiropas literaturâs, Anglu literaturâ wehl naw atraduſe ſpehziga atbalſa. Wiſpahrigi Angleem ſchinî laikâ truhkſt eewehrojamaku dſejneeku, bet to teeſu bagataka ir to agrako laikmetu rakſtneeziba ar leeleem dſejneekeem.

Pirmo weetu ſtarp dſejas ſchkiram eenem dramatiſkâ dſeja, tadêl ka ta wiſpilnigak peepilda dſejas uſdewumu, tehlot zilweku dſihwi, rakſturus un juhtas; ta wiſwairak tuwojas dſihwes pateeſibai un tadêl ari atſtâj wiſleelako eeſpaidu. Anglu dramatiſkâ literatura ir koti bagata. Angleem jau 16. gadſimteni bija tautiſks teatris, kurâ pats Scheſpirs lihdſſpehleja. Scheſpira rakſti daudſkârt noſaukti par laizigo bibeli. Un teeſcham, naw neweena zilweziga rakſtura, neweenas zilwezigas kaiſlibas, kuras ſchis dſejneeku dſejneeks nebuhtu tehlojis nepahrſpehjamâ wihſê. Scheſpiru ari dehwê par „ſirdsbalſs dſejneeku". Newis augſtakas waras walda zilweka likteni, bet zilweka paſcha eedſimtàs kaiſlibas, labee un launee dſinekli. Zilweka elle un paradiſe mahjo wina paſcha kruhti, par labu un launu teeſâ wina paſcha eekſchkigâ balſs, ſirds apſina. No Scheſpira darbeem daſchi ari jau latwiſki tulkoti, bet leelakâ daļa wehl gaida kreetna tulkotaja — dſejneeka.

Starp epiſkeem dſejneekeem pirmo weetu eenem Miltons, kura „Paſaudeto paradſi" ari waretu noſaukt par proteſtantu „Deewiſchko komediju". Kâ Dante ſawu nemirſtigo raſchojumu uſ katoļu tizibas pamata prinzipeem, tâ Miltona „Paſaudetâ paradiſe" pamatojas uſ proteſtantu tizibas dogmam. Tomêr weenâ ſinâ abi raſchojumi weens otram tuwojas: abu ideals ir paſauli atpeſtijoſchâ mihleſtiba, kriſtigas tizibas pamata akmens un tahs wehſturigais dſineklis.

Liriſkeem dſejneekeem ſewiſchki bagats 19. gadſimtenis. Lai peeminam tik Burns'u, kurſch weenkârſchs Skotu ſemneeks buhdams, peeder pee teem reteem gareem, kas zaur paſchu ſpehku un augſto dſejas waru pazehluſchees iſ ruhgtàs nabadſibas poeſijas un ideala augſtumôs, un kurus ideals un tiziba ſtiprinajuſe pret gruhtakeem liktena ſiteeneem. Tad Iru patriotiſko dſejneeku Thomas Mooru, kas tikpat aiſgrahbjoſchi prot apdſeedat ſawas tehwijas nelaimigo likteni un aiſſtahwet winas teeſibas pret warmahzigeem uſbrukumeem, — kâ apbrihnojami tehlot („Lalla Rookh") auſtruma ſemju krahſchnos un burwigos dabas jaukumus. Bet pirmo weetu netik ween ſtarp Anglu, bet ari zitu tautu liriſkeem dſejneekeem ſchinî gadſimtenî eenem Byrons. Byrons ſtahw uſ 19. gadſimtena ſleegſchna un wina dſejâ atſpogulojas wiſi ſcha pahrejas laikmeta pretejee eeſkati un zihnini. Byrona ſlawenakais un weens no eewehrojamakeem raſchojumeem paſaules literaturâ ir modernais epos „Don Juan", kuru Gete noſauz par „beſgaligi genialu gara raſchojumu". Kas grib eepaſihtees ar Byrona poeſiju un ta gara wirſeenu, tam jalaſa ſchis dſejojums, jo tanî parahdas ſchî dſejneeka genijs wiſâ ſawâ bagatibâ un ſpoſchumâ. Byrons atklahja Eiropas literaturâ jaunu un eewehrojamu periodi, un dſejneeku ſkaits, kas dſejoja wina garâ ir koti leels. Dewinpadſmitâ gadſimtena leelo Anglu dſejneeku wainagâ eenem, beſ jau mineteem rakſtneekeem, jo eewehrojamas weetas leelais idealiſts, bet ſawu brihwprahtigo eeſkatu dehl wajatais Shelleys un godu un bagatibu apbalwotais galma dſejneeks Tennytons, kura eewehrojamakâ dſeja „Enoch Arden" atſtahſtita ari Latweeſchu walodâ.

Anglu romanu literatura ir nepahrredſama. Ihſais pahrſkats atlauj peeminet tik wiſeewehrojamakos rakſtneekus, kas nodarbojuſchees ſchinî dſejas laukâ. Kâ pirmo lai peeminam Jonatanu Swiftu, ſatiriſkâ romana kopeju un weenu no leelakeem ſatirikeem, kas paſaulê dſihwojuſchi. Swifts dſihwoja ap 16. gadſimtena beigam un 17. ſahkumu, ta eewehrojamakee rakſti ir „Gullivers Travels" un „A Tale of Tube". „Swifta ſatiriſkais eerozis naw wis bulta jeb ſchkehps, bet wahle, kuras ſiteeni ir nahwigi," ſaka kahds eewehrojams kritikis. Skotija, otra no trim ſabeedrotàm ſalu walſtim, naw maſak augliga eewehrojameem wihreem, kâ Anglija, kuras paſaules ſlawu ta eewehrojami palidſejuſe kuplinat. Jau augſchâ minejam Skotu tautiſko dſejneeku Burns'u. Tagad, runajot par Anglu romanu rakſtneekeem, nedrihkſtam peemirſt, ka weens no eewehrojamakeem ſtarp ſcheem, Walter Skotts, bija Skotu tautas dehls. Kalnainàs tehwijas romantiſkee dabas jaukumi un tautas bagatais teiku un baladu krahjums bija awoti, iſ kureem Skotts ſmehla weelu preekſch ſaweem patriotiſkeem brunineeku romaneem, kas zaur ſawu dſejiſko bagatibu un noruhdito formu eemantojuſchi paſaules ſlawu. No jaunakeem romanu rakſtneekeem leelu ſlawu un atſihſchanu iſpelnijuſchees ſewiſchki, Dickens, kâ labakais ſchî gadſimtena humoriſts un Anglu tautas widejo un ſemako lauſchu ſchkiru dſihwes tehlotajs; Bulwers, kâ wehſturigu romanu ſazeretajs un Thackerays, kâ eewehrojams ſatirikis, tautas eeraſchu un tikumu tehlotajs un nepeeluhdſams, Angleem eedſimtàs leekulibas, tà ſauktâ „kanta" graiſitajs. (Turpmak beigas.)

Jaunee noſazijumi par dſehreenu pahrdotawam.

(Beigas.)

40) Iſdalitaju komiſijas jaiſwêl ik gadus un kad iſdaliſchana iſdarita, tad tahs ari tuhlin beidſ ſawu darbibu.

41) Tiklab eeſtahſchu turetaju ſapulzes lozekku iſwehleſchanai, kâ ari iſdalitaju komiſijas ſapulzes nodokku iſdaliſchanai janotura ſem pilſehtas waldes lozekka jeb wina weetneeka wadibas. Iſdalijumu apſtiprina ar balſu wairakumu. Ja balſis iſdalas weenadi, tad pahrſwars tai puſei, kurai peeder preekſchſehdetajs. Eeſtahſchu turetaju, kâ ari iſdalitaju komiſijas ſapultſchu darbi teek nodoti pilſehtas waldei.

42) Nodokli ſtarp katru eeſtahdi par ſewi jaiſdala ne wehlak kâ lihdſ 20. oktobrim, pehz kam tad reſultati no 20. oktobra lihdſ 1. nowembrim iſkarami dehl eewehribas pilſehtas domes telpâs.

43) Ja iſdalijums wiſpahrigi waj ari preekſch kahdas ſewiſchkas grupas lihdſ 20. oktobrim wehl nebuhtu iſdarits, tad tas pilſehtas waldei jaiſdara ne wehlak, kâ lihdſ 10. nowembrim, pehz kam tad ari ſchis iſdalijums iſkarams wiſpahrigai eewehribai no 10. lihdſ 20. nowembrim.

44) Suhdſibas par pilſehtas nolehkumeem, kuras atteezas uſ trakteeru nodokku iſdaliſchanu pilſehtâs, uſ eeſtahſchu ſadalijumu daſchadâs grupâs un uſ kahdas eeſtahdes peeſkaitiſchanu weenai waj otrai grupa naw peelaiſchamas; turpretim ſuhdſibas par nepareiſu nodokku iſdaliſchanu ſewiſchkâm eeſtahdem war eeſneegt pilſehtas waldei, bet ne wehlak kâ lihdſ 20. nowembrim, kurſch lihdſi jaeeſkaita.

45) Pilſehtas waldei, noſazitâ laikâ (44. pants.) eeſneegtàs ſuhdſibas par nepareiſu iſdalijumu, kopâ ar pilſehtas waldes noſazijumu ſchai leetâ, jaeeſneedſ pilſehtas domei, kura ſchinîs ſuhdſibâs taiſa galigu ſpreedumu, kurſch wairs naw tahlak pahrſuhdſams.

Daſchadi rakſti.

Sekmes elektrizitates laukâ.

Elektrizitates laukâ gandriſ katru deenu atrod un iſgudro kaut ko jaunu.

Jau ſen bija paſihſtami elektriſki kuſtoni (par peem. ſutis u. t. t.). Tagad peerahdits, ka elektrizitati iſdod pat augi. Tà neſen Indijâ atraſts kahds ſtahds, kurſch dara manamu eeſpaidu uſ magneta rahditaju, pat 3 aſu tahlumâ; jo tuwaki pee ſcha auga peenes magneta rahditaju, jo ta kuſteſchanàs paleek nepareiſakas un ahtrakas. Elektriſkais auga eeſpaids naw weenads daſchadâs deenas un nakts periodês (laikôs) un pee daſchadeem atmoſferas (gaiſa) apſtakleem. Wiſſtiprakais elektriſkais ſpehks tanî pamanams paſchâ karſtakâ deenas laikâ, tà ap pliſt. 2 pusdeenâ; jo tuwaki nahk nakts, jo elektriſkais ſpehks tanî aiſween maſinas, bet tumſchumâ tanî naw ne druſkas manamas no elektrizitates. Wehtrainâ jeb aukainâ laikâ elektrizitate minetâ augâ ſaſneedſ wiſaugſtako pakahpeeni; leetainâ laikâ nokrit lihdſ nullei, pat tad, kad tas aiſſegts ar kaut ko pret leetu. Leetus laikâ tas ſtahw ar uſ ſemi nolaiſtàm lapam un ſteebru, iſleekas it kâ aiſmidſis, nedara it nekahda eeſpaida uſ magneta rahditaju un neatbild uſ elektriſku ſtraumu peedurſchanos pee ta, kas turpretim karſtâ, ſauſâ un ſkaidrâ laikâ ſtipri manams. Tahds pats ſtahds, iſnemot Indiju, atrodams wehl Tekaſâ (Amerikâ), kuram ſlawenais augs-kompaſs (Silphium lacinatum), par kura ekſiſtenzi Eiropas mahziti wihri eeſahkumâ koti ſchaubijàs.

Kâ otru elektrizitates ſekmu apſtakli war peeweſt Jopanas parlamentâ (walſts ſapulzê) iſdaritu jaunu elektrizitates iſleetoſchanu balloteereſchanâ (ſapulzes lozekku balſoſchanâ). Uſ ſcho ideju nahzis Japanas ſinibu wihrs Jamakawas, kurſch ir Tokio pilſehtas uniwerſitatê par profeſoru. Katrs deputata (balſotaja) krehſls ſaweenots ar ſem grihdas eſoſchàm drahtem ar ihpaſchu, ſinamu numuru uſ ſewiſchka galdina, kurſch atrodas preſidenta krehſla tuwumâ. Pee katra galdina numura peekahrta metaliſka bumbina. Kad peenàk balſoſchanas brihdis, balſotaji uſſpeeſch uſ knopes, kuras teem ir ſem rokas, ihpaſchôs paaugſtinajumôs, pee kam to bumbinas kriht urnâ (blodâ), kas atrodas ſem galdina. Tà ka katram balſotajam uſ galdina ir tik weena bumbina, tad nekahda wiltiba pee balſu nodoſchanas newar notikt. Pehz tukſchàm weetam uſ galdina (kas wiſeem dalibneekeem redſamas) war redſet, zik daudſ balſu nodots un kas ihſti tahs nodewis. Aiſklahtas balſoſchanas laikâ galdinſch top aiſkliàts ar aiſkaramo.

Auſtrijâ atkal iſdariti koti intereſanti mehginajumi, peemehrot elektriſku apgaiſmoſchanu kaitigu nakts taurinu iſnihzinaſchanai, kas top koti weenkahrſchi iſdarits. Pa naktim meſchâ top aiſdedſinatas ſtipras elektriſkas (ſtraumes) lampas; to gaiſma peewelk ſew klaht daudſ kukainu, kurus tad ſakev un iſnihzina.

Angku ahrſts Mekenſ (tas pats, kurſch palika tik ſlawens Wahzu keiſara Fridrika ahrſteſchanâ) neſen atradis, ka elektriſka ſtraume dod pretgifti tahdôs atgadijeenôs, kad kahds ſagiſtejas ar ſtrichninu. Strichnins ir tik giftigs, ka ahrſti to paraksta tik ihpaſchôs atgadijumôs un ari tad tik koti maſâ mehrâ. Tahdôs atgadijeenôs, kad ar to ſagiſtejàs kaudis jeb kuſtoni, lihdſ ſchim nebija ſinama nekahda pretgifte. Sawôs mehginajumôs Mekenſ ſagiſtejis ar ſtrichninu ſunus un pehz tam tos ahrſtejis ar ilgu elektriſku ſtraumi; pehz tahda mehginajuma gifte neiſrahdijuſe nekahda eeſpaida. M. J.

Elektrizitates weeta medizinâ.

Pehz „Русскія Вѣдомости" 1893. g. — no M. J.

Muhſu gadſimtenis ir pehz pateeſibas elektrizitates gadſimtenis. Pateizotees tekniku un mahzitu wihru iſgudrojumeem, it ihpaſchi Amerikanu elektroteknikeem, elektrizitate wairak un wairak iſplatas un top weenumêr wairak iſleetota praktiſkàm wajadſibam, tà ka pat gruhti eepreekſch noteikt, kahdas ſekmes ta nahkotnê atneſis zilwezei.

Kà ſinams, elektrizitati iſleeto daſchdaſchadôs weidôs un formâs jo plaſchi medizinâ. Kahdâ mehrâ medizinâ iſleeto elektrizitati ſem daſchadeem weideem (wiſwairak iſleeto tà ſauzamàs elektriſkàs ſtraumes nerwu ſmadſenu ſlimneeku ahrſteſchanâ) war no ta redſet, ka jau nodibinata ſewiſchka medizinas ſinibas nodaļa, kura noſauzas par elektroterapiju. Atſkaitot elektriſkàs ſtraumes, pehdejâ laikâ kâ ahrſteſchanas lidſekli ari wehl ſahk iſleetot elektriſku gaiſmu. Ar ſpeziali eetaiſitu un peemehrotu elektriſku lampinu palidſibu nereti luhko panàkt, un ne beſ ſekmem, diagnoſtiſkus noluhkus, proti, lai apgaiſmotu un iſpehtitu ar azs palidſibu daſchas zilweka meeſas eekſchdaļas; tà jau iſgudrots tà ſauzamais Truwê inſtruments, ar kuru eeſpehjams lihdſ ſinamam mehram pat eeſkatitees wehderâ (zaur ſondu, kam peeweenotas elektriſkas lampinas ar maſu ſpogula ſiſtemu). Tagad iſmehgina — un turklàt itin ſekmigi — peemehrot elektriſku gaiſmu tà, lai padaritu meeſu zaurſpihdigu, tà ka zaur ahrejàm meeſas daļam, buhtu ſaredſami eekſchejee organi un to fiſiologiſkàs darboſchanàs. Pirmee mehginajumi tapa iſdariti gadus diwus atpakal no doktora Woltolini, pehz tam no doktora Geringa. Pee tam japeeſihmê, ka ſcho iſmehginataju (eksperimentatoru) ſekmes bija pilnigi apmeerinajoſchas. Schee eksperimentatori praktiſejàs galwas preekſchdaļas (gihmja) apgaiſmoſchanâ no eekſcheenes zaur mutes ſchokla kaulu, pee kam iſteikuſchi ſchahdus gala ſpreedumus. Ja zilwekam, kurſch atrodas tumſchâ iſtabâ, eeleek mutê maſu elektriſku lampinu, tad pee ſaſpeeſtàm, aiſwehrtàm luhpam atklahjas loti jauks, eedomas kairinajoſchs ſkats: wiſs zilweka gihmis, mute, azis, waigi, deguns, luhpas, peepeſchi apgaiſmojas ar deeſgan ſpoſchu, ſarkanu gaiſmu un pee tam paleek tik zaurſpihdigi, ka zaur ahdu un ſem tahs eſoſcheem dſihſlu pawedeneem, deeſgan ſkaidri war ſaredſet ar weenkahrſchu azi to, ko gruhti ſaredſet ar daſchadu inſtrumentu peepalidſibu. Tà, par peemehru, elektriſkâ gaiſma dod eeſpehju, ſaredſet pat augſchſchokla kaula ſaſpeeſtàs daļas, jo ar elektriſku gaiſmu war redſet zauri pat kaulam.

Pehdejâ laikâ tas pats Gerings (Gerings eewehrojams Amerikanu ſinibu wihrs, kurſch ſtarp zitu nopuhlejees weſalus deſmit gadus ar mehrkaka walodas ſkanu iſpehtiſchanu un iſſkaidroſchanu, par kuras ſekmem ſcho rindinu rakſtitajs jau paſtahſtijis ſchinî laikrakſtâ) un Amerikaneeſchu ahrſts Einhorns, iſdarijuſchi kahdu jaunu tahda paſcha wirſeena mehginajumu, proti, raudſijuſchi apgaiſmot no eekſcheenes wehdaru, lai to waretu ſaredſet no ahreenes. Scheem mehginajumeem bijuſchas deeſgan eewehrojamas ſekmes. Iſrahdijees, ka, ja wehdarâ eewefts „gaſtrodioſſanoſkops" (elaſtiſks, mihkſts wehdera ſonds ar maſu elektriſku lampinu galâ) un pehz elektriſkas ſtraumes aiſtaiſiſchanas tahs pahrwedejâs drahtês, aiſdegta lampina, tad uſ wahjaki apgaiſmota, tumſchi ſarkana wehdera preekſchſeenas ſkaidri ſaredſams (ſinams, tik tumſchâ iſtabâ) wehders ar wiſeem ſaweem ſihkumeem un ſaſtahwa dalam, kurſch tad iſſkatas gaiſchſarkans. Ja jau tagad dabu tahdas ſekmes, pee pirmeem, nedroſcheem mehginajumeem, ar elektriſku zilweka wehdera apgaiſmoſchanu, tad no muhſu puſes nebûs ne druſkas pahrdroſchi teikts un domats, ka naw tahlu tas laiks, kad elektriſkàs gaiſmas ſtars mums dos eeſpehju, ar azim ſekot daſchadàm wehdera organu un meeſas ſiſtemu fiſiologiſkàm darboſchanam.

46) Ja eesneegtà suhdsiba par nepareisu isdalijumu teek atsihta par dibinatu pareisu un suhdsetajam teek atlaista kahda dala no nodakla, tad atlaistà dala jaisdala starp wisàm tahs drupas eestahdem, par kuru isdalijumu tika eesneegta suhdsiba — un tam janoteek samehrà ar katrai eestahdei maksajamo nodokli.

47) Kad isdalischana pabeigta, tad eestahschu turetajeem issuhtamas isdalijuma listes, kurâs noteikts nodokla leelums, kursch katram jamaksà.

48) Pilsehtu trakteeru nodoklis maksajams pilsehtai par labu waj nu pusgadu waj ari 3 mehneschi us preekschu, kà to nu pilsehtas dome noteikuse.

49) Ja trakteera weikala turetajs nosazito nodokli par pusgadu waj 3 mehnescheem nesamaksà, tad pilsehtas waldei nodoklis lihdſ ar 1% soda naudas par mehnesi japeedsen un pate eestahde no polizijas slehdsama.

Peesihme. Us scha panta pamata slehgtàs eestahdes turetajs nesaudè teesibu eestahdê atkal tirgoschanos no jauna ussàkt, tiklids kà tas sawu parahdu ar soda naudu samaksajis.

50) No tahm eestahdem, kuras atwer pehz nodokku isdalischanas, nodoklis nemams no ta laika, kad eestahde atwehrta. Scha nodokla leelumu lihdſ nahkoscham isdalijumam noteiz pilsehtas walde pamatodamees us jau notikuscho isdalijumu, kà ari eewehrodama eestahdes plaschumu, weetu, kurà ta atrodas un pelnu, kahda sagaidama, bet schahdà kahrtà noteiktais nodoklis nekad nedrikst buht masaks par nodokla widejo leelumu no tahs grupas, pee kuras atwehrtà eestahde peeskaitama.

Peesihme. Schini pantà noteiktais aprobeschojums, kas atteezas us pilsehtu trakteeru nodokku wismasako mehru, nebùt nesihmejas us bufetem un teltim, kas teek atwehrti ne us ilgaku laiku kà mehnesi.

III. nodala.

Par dsehreenu pahrdotawam (trakteereem) us laukeem.

51) Dsehreenu pahrdotawas (trakteeru eestahdes) ahrpus pilsehtàs, atweramas tahdà pat kahrtibà, kà tirdsneezibas eestahdes, eewehrojot sekoschà panta noteikumus.

1. peesihme. Atlauja atwèrt trakteera weikala eestahdi, kurà tirgojas ar stipreem dsehreeneem, dodama eewehrojot dsehreenu nodokku ustawa nosazijumu, kà ari tos lihgumus, sem kahdeem walde, ihpaschneeks jeb sabeedriba atlauj atwèrt eestahdi (52. panta 1. punkts).

2. peesihme. Schini pantà peeminetee nosazijumi neatteezas us staziju mahjam, kuras paleek direktà pasta pahrwaldes pahrsinà. Pasta turetajeem brihw sawàs stazijàs bes apleezibam par tirgoschanàs teesibu turet taisni zekineekeem wajadsigàs leetas.

52) Kas wehlas atwèrt trakteera weikala eestahdi un eegùt preeksch tam wajadsigos dokumentus, jausrahda: 1) rakstita atlauja no tahs pahrwaldes, ihpaschneeka waj sabeedribas, kurai waj nu peeder waj ari kuras pahrsinà atrodas seme, us kuras nodomats atwèrt eestahdi un 2) paraksts par to, ka tas naw tahdi sodits, ka tam atnemtas teesibas turet atweramo eestahdi.

53) Trakteeru weikala eestahdes ahrpus pilsehtas (isnemot schenkus, eebrauzamàs weetas un krogus, kur nepahrdod stiprus dsehreenus) maksà nodokli aprinka semstwas kasê, bet tur, kur semstwas wehl naw eewestas — gubernu prestandês.

54) Trakteeru nodoklis (53. p.) no trakteeru weikala eestahdem janem pehz apgabalu schkiram schahdà leelumà: 1) 60 rbl. gadà — 1. schkiras apgabalôs; 2) 30 rbl. — 2. schkiras un 3) 15 rbl. — 3. schkiras apgabalôs.

55) Apgabali pee weenas waj otras schkiras peeskaitami no aprinka semstwas ar gubernatora apstiprinajumu, bet tur, kur semstwas wehl naw eewestas, no gubernas rihkotaju komitejas.

56) Eepreekschejà pantà minetàm eestahdem teesiba atswabinat no nodokla weenas waj otras eestahdes, kurâs nepahrdod stiprus dsehreenus.

57) Trakteeru nodoklis semstwam par labu maksajams rentejà par gadu us preekschu, bet tahdà atgadijeenà, kur eestahdi atwer gada otrà pusê, tas jamaksà par pusgadu us preekschu.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Harkowas un Poltawas gubernu wezakais meschu mehrneeks, kolegiju padomneeks Sutschkows, eezelts par Baltijas domenu waldes preekschneeka paligu. (W. W.)

Rigas gubernas rentejas grahmatwedis Wilhelms Jirgensons un kanzelists Ernests Gaile apstiprinati ihstà deenestà. (W. G. A.)

Widsemes wispahrigàs apgahdibas waldes wezakais darbwedis Apolinarijs Marschinskis pehz nodeeneteem gadeem paaugstinats par kolegiju sekretaru; tapat schihs paschas waldes jaunakais darbwedis Jahnis Behtinsch paaugstinats par kol. sekr. (W. G. A.)

Widsemê saweenojuschees schahdi pagasti: Siguldas un Judaschu par Siguldas; Lubu muischas, Dutkas muischas un Trikates mahzitaja muischas par Lubu; Nurmischu, Palmales un Kempu par Nurmischu; Krimuldas un Engelartes par Krimuldas un Sehjas un Intschukalna par Sehjas pagastu. (W. G. A.)

b) Original-sinojumi.

No Gulbenes draudses. Ihsà laikà sche ir notikuschas draudses preekschneeku starpà daschadas pahrmainas. Wairak gadus bijuschais basnizas preekschneeks, Litenes ihpaschneeks, barons v. Wolff kungs mira; pehz wina nahwes konwents par basnizas preekschneeku eewehleja Jaun-Gulbenes ihpaschneeku P. v. Transehe kungu, bet kà dsirdams, tas negribot scho amatu peenemt. — Tuhlin pehz basnizas preekschneeka mirschanas, draudses mahzitajs, Keuslera kungs, slimibas dehl aiszeloja us Rigu ahrstetees, atstahdams sawà weetà E. Sokolowska kungu; tagad Keuslera kungs, kà dsird, esot Wahzijà. Muhsu zeen. mahzitaja saslimschana ari ir par zehloni, kamdèl 11. julijà, swinamee 50 gadu basnizas pastahweschanas swehtki netika notureti, winus, kà domajams, swinès augusta beigàs jeb septembra sahkumà. Tad wehl beidsamà laikà skolu walde bija usdewusi konwentam, draudses skolotaja Krastin kga weetà peenemt zitu, bet tà ka konwents wilzinajàs ar skolotaja eewehleschanu, tad laukskolu inspektora kgs par tahdu eewehleja muhsu pasihstamo un teizamo noweliſtu, skolotaju Jaunsemi is Walmeeras apgabala. Nowehlam winam jaunajà darba laukà labus panahkumus un jo kuplas sekmes strahdajot tautas rakstneezibas druwà. Preezajamees, ka mums par skolotaju israudsits tik kreetns spehks, kà Jaunsemja kgs, kas pasihstams par weenu no wislabakeem muhsu dsihwes pasinejeem un tehlotajeem. Leejeesu Atis.

No Anneneeschem. Zitur muhsu mihtajà, dahrgajà tehwijà beedribas isrihkodamas daschadus swehtkus, kà saluma u. t. t. jaukajàm dseesmu skanam trihzina Latwijas kalnus un lejas. Schihs dseesmu skanas, kà ari daudsee sauzeeni: mostatees, us jaunu jauku dsihwi, bija ari aissneeguschi jau muhsu ausis, muhsôs eesahka atmostees deewigais dseesmu gars. Zik siltu atbalsi atrada schejeeneeschôs L. sch. skolotaja usaizinajums us dseedaschanu! Bet zik wisai leels eespaids apstakleem us zilweku un ta dsihwi, to it skaidri leezina sekoschais atgadijeens: Paklausidami skolotaja kga usaizinajumam, us dseedaschanu sapulzejàs pahrak par 20; bet kas tad tas? skolotaja naw — tas waj nu aismirsis usaizinajumu, waj ari wehschi to aiswilinajuschi pee sewis us upi, kurp tas aisgahjis wehschot; tà tad dseedatajeem wajadseja pret sawu gribu neka nepanahkascheem eet us mahju. Zeresim, ka atmoduschais dseesmu gars ari nebùs aisgahjis us upi pee wehscheem, bet ka tas wiseem pretejeem apstakleem un eespaideem par spihti, peenemsees tahdi spehkà un schirgtumà, ka pahrwarès wisus schkehrsus. Brahti, brahti tikai naigi us preekschu, deesgan snausts, laiks jau sen bija mostees, jo luhk, kahda sahrta gaisma jau zitur spihd! Muhsu gadu simtenis naw preeksch meega, bet preeksch strahdaschanas, tadèl knaschi pee darba un zihninà preeksch gaismas pret tumsibu — un sekmes buhs kuplas! — Druwas pee mums stahw labi, tikai lini dascheem tahdi pawahji — un sewischki teem, kuri wehl weenmèr strahdà pehz wezu wezà paraduma: semi tura tikmèr neartu, kamèr jasèj, tad to usar un noezè, tad ussèj un atkal noezè — un nu tik lai aug; ja, bet tad ar aug gluschi tikpat slikti, kà strahdats. Seena laiks bija labs, tikai pahra reises usnahza bahrgs pehrkons un krusa, bet neka daudſ nekaiteja. 20. julija wakarà ari mehs peedsihwojàm leelu wehtru, kura nozehla daudſ ehkam jumtus, aisnesa seenu no gubam un wahleem u. t. t. Pehrnajàs neraschas dehl sche wisapkàrt bija sajuhtams leels maises bads, daschs labs jau pat nedekam bes maises. Kahda gara laudis wehl esam, redsams no ta, ka no apmehram pusotra simta saimneekeem laikrakstu abonè tikai 3 eksemplari „Mahj. Weesa" un 2 eksem. „Austruma." Wairak gaismas, wairak gaismas! Purnis.

No Skujenes. Ari schejeenes apgabalu no 18. lihdſ 22. julijam wairak reises peemekleja bahrgs pehrkona negaiss. Sibens nospehra Apschu skolas skolotaja Melbard kga mahju, tai apswilinadams galwu, muguru un weenus sahnus. Nosperià jaunawa bija loti eezeenita un mihleta. —is.

No Witebskas apgabala. Jehkabs maises nesejinsch naw schogad aiskawejees muhs apzeemot ar jaunrudsu maisi. Jau 17. julijà redseju daschus plaujam rudsus, kuri zaurmehrà wideji. Kweeschi ir wahji. Wasarajs buhs peeteekoschs, daschàs weetàs pat ihsti labs. Seena turpreti buhs ja treschà dala, ahra plawàs gandrisi puse masak kà pehrn. Tagad gan leetus reisu reisam pahrstaigà, bet tà ka tas nahk ar pehrkonu un aisnem tik daschus apwidus, tad weetu weetam wehl ta ir par mas. Daschàs Latweeschu nometnès ari isrihko saluma swehtkus. Tahdus swehtkus wispirms notureja Pagostischà sem skolotaja J. Birnbauma kga wadibas, kursch nebija taupijis puhlinu, sawam korim eemahzidams kahdas 26 dseesmas, no kuràm daschas nodseedaja itin labi. — Kà agrakôs gadôs, tà ari schogad Manulkas nometnê gruntneeks K. Kusa kungs isrihkoja saluma swehtkus, us kureem bija eeradees kreetns pulzinsch apmekletaju, to starpà ari daudſ Kreewu. — Atminos lasijis kahdà sinojumà, ka Baltijà daschàs weetàs mescheem no tahrpeem noehsti jaunee augumi. Tas ari sche weetam notizis, kahdus skatus esmu redsejis pee osoleem. Eeraudsidams nokaltuschus osolu jaunos augumus, wispirms domaju, ka tam par zehloni saules karstums, bet nokaltuschos augumus tuwak apluhkojot israhdijàs, ka tee no tahrpeem noehsti. Pahrplehsdams wairak sarus, atradu tur eekschà tahrpus tahdus kà sehnem, tikai drusçin pelekakus un leelakus. Ja schee tahrpi neisnikst nahkamà seemà, tad us ziti wasari kokeem war draudet leelas breesmas. L. E. Vitebskeets.

c) Baltijas notikumi.

Pehz waldibas sakrahtajàm statistiskàm sinam dsihwo us kwadratwerstes leela semes gabala zaurmehrà Widsemê — 30, Kursemê — 27 un Igaunijà — 22. zilweki.

Jurjewà, kà „Now. Wr." sino, ar jaunu gadu sahkot, isnahkschot sem nosaukuma „Pribaltijskij Listok" (Baltijas lapina) kahda jauna Kreewu awise, kuru isdoschot tureenas grahmatu tirgotajs Lisizins.

Jurjewas uniwersitatê eezelts par teesleetu enziklopedijas ahrkahrtigà profesora weetneeku dozenta weetneeks Satschinskis un par Kreewu priwat-teesibas un ziwil-prahwu ahrkahrtigà profesora weetneeku Odesas uniwersitates priwat-dozents Netschajews. (N. D. Ztg.)

Bijuschais Bolderajas mahzitajs Ferdinands Erdmans Stolls miris un 26. julijà paglabats Ustj-Dwinskas (Dinamindes) kapôs.

Talsôs schoruden isrihkoschot diwas dahrsa augku isstahdes: weenu oktobrì preeksch agrajeem dahrsa augleem un saknem un otru nowembrì preeksch wehlajeem augleem. (W. W.)

Leepajà un Jaunjelgawà taisischot jaunas pareistizibneeku basnizas.

Kursemes Spitalibas Apkaroschanas Beedriba mums peesuhtija plaschaku aprakstu par spitalibu (lepru) Kursemê, kà ari sawus statutus. Min. rakstu telpu truhkuma dehl wairs newarejàm usnemt schini numurà, kapèz to eeweetosim nahkoschà.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Finantschu ministerija nodomajuse nahkamàs deenàs kahdus eerednus suhtit us ahrsemem, lai ispehtitu un eewahktu skaidras sinas par eenehmumu nodokleem. (Now. Wr.)

Wilnà atklahja 1. augustà arkeologisko kongresu. Kongresa preekschneeze grafeene Uwarow kdse sinoja, ka Wina Majestate Keisars Wisschehligi kongresa darbu isdoschanai dahwinajis 5000 rbl. un Wina Keisariskà Augstiba Leelkniņaſ Tronamanteneeks 2000 r. (Seem. Tel. Ag.)

Peterburga. Mogilewas biskaps Irinejs eezelts par Tulas, Stawropoles biskaps Jewgenigs par Mogilewas, Suchumas biskaps Agafodors par Stawropoles un Kirenskas biskaps Agafangels par Tobolskas biskapu.

— No Wahzijas us Kreewu prezem usliktais muitas paaugstinajums sihmejas ari us buhwkokeem, kuru iswed us Wahziju is Kreewijas samehrà ar zitàm prezem ap 40%. Schis muitas tarifa pahrgrosijums noteek taisni tani brihdi, kur iswedamee koki us Reetruma uhdeneem jau zetà us Wahziju. Lai nu buhtu eespehjams, koku weschanu isdarit ar tahdeem isdewumeem, kà tirgotaji aprehkinajuschi, tad dselszelu tarifs teek paseminats. Paseminatos tarifus, kas istaisa 1/120 kap. par pudu no ik katras werstes, eewedis no 7. augusta no galwenajàm peestahtnem lihdſ Rigai un Leepajai. (Seem. Tel. Ag.)

Peterburgas apkahrtnê eeraduschees daudſ lahtschu, kuri pamaniti ari Somijà.

Walsts kontroleers ihstens slepenpadomneeks T. J. Filipows rewideschot schini mehnesi walsts deenwidus kontrolwaldes.

Peterburgà 2. aug. Pasta un telegrafa wirswaldes preekschneeka paligs Skalkowskis miris. (Seem. Tel. Ag.)

Maskawà 1. aug. nomira tureenas metropolits Leontijs.

Kalugà nesen bijis breesmigs ugunsgrèks, kam ihsà laikà par upuri krituschi 45 nami un daschas zitas sahnu ehkas. (Mosk. List.)

„Waldibas Wehstnescha" koleras sinas.

				fasl.	nom.
Maskawas pilsehtà	no	24.—26.	jul.	68	23
Maskawas gubernà	„	18.—24	„	27	9
Besarabijas „	„	18.—24.	„	12	6
Warschawas pilsehtà	„	22.—23.	„	1	1
Wladimiras gubernà	„	18.—24.	„	23	5
Wolinijas „	„	18.—24.	„	13	3
Wjatkas „	„	18.—24.	„	13	7
Grodnas „	„	18.—24.	„	101	27
Jekaterinoslawas gub.	„	18.—24.	„	3	3
Kasanas „	„	11.—17.	„	39	13
Kijewas „	„	18.—24.	„	290	91
Nischni-Nowgorodas gub.	„	17.—24.	„	258	102
Orlas gubernà	„	17.—24.	„	327	110
Pensas „	„	17.—24.	„	1	—
Podolijas „	„	17.—24.	„	484	175
Samaras gubernà	„	11.—17.	„	31	8
Simbirskas „	„	18.—24.	„	10	1
Ufas „		27.	„	3	—
Harkowas „		27.	„	12	9
Poltawas „		22.	„	6	3
Minskas „		24.	„	10	4
Kersonas „	„	20.—27.	„	50	18
Jaroslawas „	„	21.—27.	„	39	15
Donas kasaku apgabalà	„	25.—28.	„	354	147
Kolerai lidsigi slimibas atgadijeeni bija:					
Akmolinskas apg.	no	15.—20.	jul.	16	7
Orenburgas pilsehtà	„	18.—24.	„	3	—

No Rigas.

Widsemes gubernatora kgs, kas tagad usturas Kopenhagenà, no Danijas karala un karaleenes Berndorfas pilì peenemts audienzê.

„Deenas Lapas" redaktors, J. Pleekschana kgs, aisbrauzis us kahdu mehnesi us ahrsemem, lai sihkaki eepasihtos ar tureenas apstakleem, kas ari katram redaktoram nepeezeeschami wajadsigs, jo kas pats naw kahdu laiku usturejees ahrsemês un tur nopeetni studejis kaudis un dsihwi, kà ari daschadàs kustibas un wisnu zehlonus, tas ari ihstenibà nemaſ naw kompetents spreest un rakstit par atgadijeeneem un sadsihwi ahrsemês. Tamdèl waretum tikai katram Latweeschu redaktoram, kà ari ik kuram katram zitam, kas raksta par ahrsemem, eewehlet kahdu laiku tur usturetees. Zaur to buhtu panàkts, ka Latweeschu presê useetum masak tahdu rakstu par zitàm semem un tautam, par kureem scho semju un tautu pasinejam tikai jabrihnas.

Adolfs Allunana kgs, kà dsirdams, turpmak muhs Ridseneekus beeschaki apzeemoschot, isrihkodams teatra israhdes. Par to waram tikai preezatees un nowehlet muhsu teatra tehwam labakàs sekmes.

Wahzu teatri nahkoschà sesona eesahksees 20. augustà. Pirmajàs deenàs israhdischot „Lohengrin", „Carmen", „Uriel Acosta", Fuldas „Talismani" un Hermana Sudermana „Die Heimath" (dsimteni).

Rigas Latw. Labdar. beedr. 4-klasu meitenu skolà peenemti: par dabas sinatnu skolotaju — dabas sinatnu kadidats Dr. K. Barona kgs, par Kreewu walodas skolotaju — cand. phil. M. Bruneneeka kgs, par matematikas skolotaju — matematikas kandidats Maschutas kgs un par religijas skolotaju — theol. W. Pluttes kgs. Ka min. skola, eeguhdama tik kreetnus, teizamus spehkus, daudſ ko panahkuse un war buht us to lepna, pats par sewi saprotams.

Jehkaba basnizà swehtdeen, 1. augustà, muhsu tauteets A. Jendes kgs eeswehtits par Lehdurgas mahzitaja weetas ispildítaju.

„Rig. Tagebl." raksta: Ne wairak kà 16 lihdſ 18 leelakus twaikonus un puslidſ tikpat daudſ sehgelkugu reisà schowasar redſ Daugawas ostà stahwam. Loti behdiga aina pret dsihwibu, kahda bija maſ gadus atpakal redsama. Schur un tur dsird runajot, ka wehl wairak sliktuma, ne labuma turpmaki sagaidams. Saprotams tadèl, ka leelakà dala muhsu deenas strahdneeku paleek bes darba. Kad rihtôs leelo strahdneeku pulku usskatam, kuri par katru zenu peedahwajas darbà, tad lehti janoskàrst, ka pee teem jau tagad walda truhkums — bet ko nu wehl garà seema atnesis, kad ostas strahdneekam sawà plaujas laikà nekahdi naw bijis eespehjams preeksch ilgà besdarba laika ko atlizinat. Kad jau Latweeschu laikraksti nemtos tahs puhles to strahdneeku skaitu isdibinat un issludinat, kuri warbùt ar meeru buhtu pee kaiminu gubernu muischneekeem eet pelnà — jo pehdejeem ir pehz saldatu darba spehka bijis jalùdſ, tadèl ka tee sawu lauku bagatigo raschu nepaspèj eewàkt. Tahds usaizinajums Latweeschu laikrakstôs drihſ isplatitos tahlakàs strahdneeku aprindàs. Un kad ari muhsu preekschlikums netiktu peenemts, tad mehs buhtu par weenu peedsihwojumu bagataki.

Red. peesihme. Preezajamees, ka Baltijas Wahzu prese ari sahk eewehrot un atsit strahdneeku stahwokli, aisrahdidama, ka tee pulkeem stahwot bes darba, zeeschot truhkumu un ka teem tadèl deretu eet us kaiminu gubernam, palidset muischneekeem nokopt laukus. Kà sawadi, ka „Rig. Tagebl." tagad eeteiz strahdneekeem atstàt dsimteni — un to darba truhkuma un sliktu apstakku dehl! Mehs no sawas puses waram muhsu strahdneekus tikai brihdinat, paklausit „Rig. Tagebl." waj ta korespondenta usaizinajumam, eekam tee wismaſ naw tuwaki aprahdijuschi, us kureeni tad lai ihsti eet, zik ilgi tur zerams dabut darbs un zik leela tur pelna. Zitadi war atgaditees, ka strahdneeki, turp nogahjuschi, atrod, ka darbs jau padarits un tee tapèz wairs naw wajadsigi. Kad mehs tik nopeetni eewehrojam lehtos darba spehkus, kahdi no apkahrtejàm gubernam sapluhda Widsemê pee dselszeka taisischanas, tad muhsu brihdinajums isleekas buht jo dibinats. Ar tahdeem lidsekleem, kà to eeteiz „Rig. Tagebl.", strahdneeku gruhto stahwokli neislabos. Wina saknes meklejamas dsilaki. Kahdu wainu mehs tik tad sadseedesim, ja isnihzinasim winas zehlonus.

Par weselibas apsardsibas (sanitates) kuratoreem (skat. Nr. 31. „Domneeku sapulze") un to weetneekeem tika eewehleti:

Pilsehtas (Eeksch-Rigas) 1. eezirkni. Kurators: pilsehtas domneeks J. Mitschke; weetneeks: atslehdsneeku meistars K. M. Schmidts. 2. eezirkni. Kurators: pilsehtas domneeks J. A. Sawitskis; weetneeks: mahjas ihpaschneeks Roberts Schultzs.

Peterburgas preekschpilſ. 1. eezirkni. Kurators: tirgotajs K. G. Makarows; weetneeks: mahjas ihpaschneeks Th. Schrempffs. 2. eezirkni. Kurators: fabrikas ihpaschneeks Alfreds Hermansons; weetneeks: mahjas ihpaschneeks W. Anspachs. 3. eezirkni. Kurators: galma padomneeks N. Martinows; weetneeks: mahjas ihpaschneeks K. Bergs.

Maskawas preekschpilſ. 1. eezirkni. Kurators: tirgotajs J. M. Remnews; weetneeks: mahjas ihpaschneeks J. Bormans. 2. eezirkni. Kurators: mahj. ihpaschneeks O. Schröders; weetneeks: namdarmei-

stars J. Weiss. 3. eezirkni. Kurators: mahjas ihpaschneeks M. Schturms; weetneeks: mahjas ihp. maisneekmeistars J. Rosentals. 4. eezirkni. Kurators: mahjas ihpaschneeks A. Grünups; weetneeks: mahjas ihp. J. H. Tischers.

Jelgawas preekschpilš. 1. eezirkni. Kurators: tirgotajs W. Ranks; weetneeks: mahjas ihpaschneeks K. D. Borcherts. 2. eezirkni. Kurators: alus daritawas ihpaschneeks A. Pulss; weetneeks: K. Ludw. Andersons.

Diwkahrtiga slepkawiba un paschslepkawiba. Schim noseegumam, kursch isdarits Awotu eelâ Nr. 23, gan gruhti buhs atrast muhsu pilsehtâ otru lihdsigu. Semneeks Peteris Rose, pahrleezinadamees, ka wina koti mihkotâ seewa, Schenija Rose, stahw draudsigâ sakarâ ar tai paschâ mahjâ dsihwojoscho semneeku Bernhardu Sposche, apnehmàs, no greissirdibas mozits, isdarit scho breesmigo darbu. Nakti uf 30. juliju, ap plkst. 2. winsch nokahwa, ar schim noluhkam eegahdatu nasi, papreeksch sawu seewu un winas mihkako un pehz schihs diwkahrtigàs slepkawibas ar to paschu nasi ari pats sewi. Eemeslu, kas winu uf to pamudinajis, Rose isskaidrojis kahdâ latwiski sarakstitâ wehstulê. Notikuma weetâ tuhlin eeradàs polizijas un teesas eeredni un ussahka ismekleschanu.

Laupischana. Semneeks Karlis Untinschs, kursch dsihwo wezà Lehgera laukumâ Nr. 117, usrahdija polizijai, ka nakti uf 2. augustu winam Leepajas un Kurzemes eelu stuhri usbrukuschi diwi nepasihstami tehwini, kuri tam is kabatas iswilkuschi pulksteni un tad ar to pasuduschi. Ismekleschana ussahkta.

Laupischana un apzeetinaschana. Naktî uf 1. augustu nepasihstami tehwini usbruka semneekam Peteram Kilkam, kursch sehdeja wahrtu peeekschâ, Jaroslawas eelâ Nr. 27, nonehma winam pulksteni un ar to pasuda. Nodakas usraugam Franzkewitscham isdewàs, wasankus sakert un pulksteni atrast pee Juliusa Kaufmana, Jaroslawas eelâ Nr. 19, kur tas bija nosweests. Leetai dots likumigais wirseens. (R. P. P. A.)

Teesu leetu nodala.

Waj man ir jamaksà tee nodokli, ko landratu kolegija usleek manai mahjai, 5 rbl. leelumâ, un waj schos nodoklus, kuri preeksch manas mahjas agrak bija tikai 2 rbl. leeli, minetà kolegija tà war paaugstinat?

Nodokli top maksati walstij (kronim), gubernas eestahdem, pagastam, pilsehtam u. t. j. pr. daschadu wajadsibu segschanas dehl. Mehs dsihwojam eekahrtotâ walstî. Agrakôs laikôs, kad laudis dsihwoja kà meschoni, jeb kad walsts wehl nebija stipri nodibinajusès, katram wajadseja aisstahwet pascham sawu dsihwibu, brihwibu un mantibu pret usbruzejeem. Tanîs laikôs nebija nekahdi eetaisiti zeli, nekahdas skolas, slimnizas, nabagu mahjas u. t. j. pr. Turpretim tagad wisi schee labumi ir katram peejami. Ja mums top nosagts muhsu ihpaschums, mums ir teesiba tuhlin greestees pee polizijas ar usdewumu, meklet pakal saglim un sagtai mantai. Ja muhsu wezeliba jeb gods top aiskahrti no laundareem, mehs pret teem dabujam palidsibu un aisstahweschanu pee teesam. Ja topam slimi un nespehzigi un newaram sewi usturet, par mums gahdà muhsu pagasts jeb pilsehta, kur esam peerakstiti. Par wiseem scheem un tamlihdsigeem labumeem, mums no sawas puses jadod kahda atlidsiba. Un schai atlidsibai jabût tik leelai, ka uf tahs pamata waldibas eestahdes mums war pasneegt minetos labumus. No ka tad lai pahrteek tee laudis (eeredni), kas preeksch mums teesà un ustur kahrtibu? Un no ka lai pagasts ustura skolu un nabagu mahju, ja neweens pagasta lozeklis neka nemaksàs? Tà tad saprotams, ka bez nodokku maksaschanas wisa muhsu tagadejà kahrtiba newar pastahwet.

Leelakee naudas lidsekli sinams wajadsigi walstij (kronim), jo kronim jagahdà par wisas plaschàs walsts labklahjibu, jaustur daschadàs eestahdes un eeredni. Tamdèl ari wiseem walsts lozekleem jamaksà kronim nodokli daschadâ formâ, kà par peem. nodokli no semes ihpaschuma (desetinu nauda), muita par prezem, akzise par stipreem dsehreeneem u. t. t. Pagastam ir atkal sawi isdewumi par pagasta waldes, teesas, skolu un nabagu ustureschanu, kà ari wehl daudz zitas isdoschanas; tamdèl ari katram pagasta lozeklim jamatsà preeksch pagasta sawa dala no wajadsigàs naudas. — Kà kronim un pagastam, tà ari katrai gubernai ir sawi ihpaschi isdewumi; gubernai jagahdà par sawàm weetejàm wajadsibam, par peem. par daschu eeredni dsihwokleem, brauzamàm naudam, basnizam, zeleem u. t. j. pr. Wajadsigà nauda gubernai jaeenem, sinams, no nodokleem. Pee schahdeem nodokleem peeder ari ta nauda, kas top eemaksata no Widsemes gruntneekeem Widsemes landratu kolegijai, eestahdei, kurai bez zitàm amata darischanam ir jasin par Widsemes gubernas semes nodokleem.

Tà tad landratu kolegija nem nodoklus preeksch paschas semes wajadsibam un tamdèl schahdi nodokli ir pareisi un tee jamaksà. Kas atteezas uf nodokku leelumu, tad tas atkaras no wajadsibu leeluma, preeksch kuràm nodokli top nemti. Jo leelaki isdewumi, jo wairak naudas wajadsigs preeksch winu segschanas. Ja masak isdewumi, tad wajadsigs ari masakus nodoklus nemt. Bet tà ka sadsihwe arween wiss top dahrgàks un wajadsibas leelakas, tad ari naudas wajadsigs wairak preeksch winu ispildischanas un nodokleem jair leelakeem. Tà tad nodokku eestahdem ir gan teesiba, paleelinat nodoklus, ja tas ir wajadsigs.

Beidsot japeemin, ka, ja kahds domà, ka tam teek darita pahrestiba, top wairak nodokku pagehrets, kà peenahkas, tad wispirms tam pascham kreetni japahrleezinajas par leetas sastahwu, janoeet uf nodokku eestahdi (schini gadijeenâ uf landratu kolegiju) un jaissin, zik uf katru zilweku jeb puhraweetu nodokku isnàk. Ja israhdas, ka top wairak nemts kà peenahkas, tad wajaga darit uf to usmanigu paschu eestahdi un ja schi nepareisibas neislabo, tad jasûdz par to augstakai eestahdei. S.

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtitas schahdas jaunas grahmatas:

1) „Bischkopibas padomneeks." Swarigakee bischkopibas pamata likumi, mahzibas un preekschraksti. Sakahrtojis 16 nodalâs R. Michaelis. Latwiski no E. Schaefera. Jelgawâ. H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibâ.

2) „Sweiks!" Jautras dseesmas no Ludenu Jehkaba. I. burtniza. Autora ihpaschums. Jelgawâ, 1893. g. H. J. Drawin-Drawneeka generalkomisijâ.

3) Записная книга для учителей Рижскаго учебнаго округа на 1893/94. учебный годъ. Составилъ В. А. Горскій. Рига. Изданіе типо-литографіи и словолитни Эрнста Платеса, у церкви Св. Петра, въ собственномъ домѣ. (Kabatas grahmatina Rigas mahzibas apgabala skolotajeem preeksch 1893/94. gada. Sastahdijis A. W. Gorskis. Isdota un dabujama Ernsta Plates drukatawâ un burtu leetuwâ pee Petera basnizas, pascha namâ, Rigâ.)

Kas uf pehdejo grahmatinu atteezas, tad ta ir ihsti glihta, praktiski eekahrtota un skolotajeem — sewischki pilsehtu skolu — katrâ sinâ deriga un eeteizama un mehs esam pahrleezinati, ka neweens ta nenoschehlos, ka to eegahdajis.

Par abàm pirmajàm runasim ihsumâ pee atgadijeena kahdreiz turpmak.

Kugneeziba.

Twaikonis „Livland" (kapt. Olsens), kursch sestdeen, 31. jul., atstahja Rigu, dodamees zelâ uf Libeku, pirmdeen, 2. augustâ, nonahzis Trawemindê.

Twaikonis „Ostsee" (kapt. Breidsprechers), 2. augustâ, pehz pusd., aissneedsis Swinemindi.

Lihds 5. augustam 1893. g. Rigâ atnahkuschi 847 kugi un isgahjuschi 823 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Katrindambja dseed. beedr. swehtdeen, 8. augustâ, isrihkos jaukajâ Maksawas dahrsâ dseedaschanu ar sekoschu deju.

Rigas Latw. Amatn. pal beedr. swehtdeen, 8 augustâ: weesoschanàs Jonatana beedr. dahrsâ.

Waiejas wehstules.

W...ru Jahnim — Rigâ. Peesuhtitàs tautas dseesminas pahrak pasihstamas, lai tàs usmemtu „M. W."

L. Gr. — K. Nowelete „Pasaudeta un atrasta" preeksch „M. W." par daudz nederiga.

Kr. D. — Kudr. Stahstinsch „Uf kaujas lauka" der.

S. P. — W. Peesuhtitos rakstus pehz eespehjas isleetosim.

Fr. Ramanim — Witebskas gub. Minetâ atgadijeenâ jagreeschas ar luhgumu pee Kurzemes konsistorijas, lai ta, ja eespehjams, schai leetâ spertu kahdus solus.

Asaru Jahnim — Drulôs. Peesuhtitos dsejolus sanehmàm un pehz eespehjas isleetosim.

K. Edwartam — Krimuldâ. Juhs wehlatees, lai Juhsu rihmi „Muhsu jaunawas" usnemam „M. W." Nu wareet buht droschi, ka wisâ pasaulê neweens pats laikraksts Juhsu „apbrihnojamam originalam" neatwehlês telpu. Winâ tik daudz grehkots pret dseju un dsejas likumeem, ka tas starp wissliktakajàm rihmem eenemtu pirmo weetu. Tikpat behdigi winâ ar morali. Noschehlojami, ka rodas wehl tahdi, kas muhsu seltenem tik nekreetnâ wihsê luhko godu laupit — un kamdèl — aiz atreebibas, ka tahs no tahdeem waroneem nowehrschas. Juhs jau ari paschi sakat:

„Jaunawam tas naw pa prahtu,
Ja kahds lempis ar ir klahtu" —

— ja, tas teescham teizami, ka jaunawam tahdi naw pa prahtam. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 8. augustâ 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
„ „	„	2	„	Cand. Plutte.
Gertrudes basnizâ	„	1/2 2	„	Köhler.
Jesus basnizâ	„	10	„	Josephi.
Martin basnizâ	„	5	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	1/2 9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	1/2 9	„	Paulschens.

Tirgi un uhtrupes.

Wairakfolischanà pahrdos:

1) pee Rigas Apgabala Teesas:

14. augustâ. Kahrla Broschata namu — Rigâ (III. hip. apg. Nr. 380).
14. „ Borisa v. Wolffa no Lahsberga namu — Rigâ (I. hip. apg. Nr. 920).
14. „ Fr. W. Schulza namu — Rigâ (I. hip. apg. Nr. 695).
14. „ Jahna Kajaka namu — Rigâ (II. hip. apg. Nr. 1186).
14. „ Mahrtinam Ofcham peed. Purgailu mahjas Nr. 1 (10 dahlv. 60 gr. leelas) — Dreelina muischâ, Rigas apr.

2) pee Leepajas Apgabala Teesas:

21. augustâ. Kristapam Schleieram peed. Klein-Nuschu mahjas — Telschu muischâ, Grobinas apr.

3) pee Jaunjelgawas-Ilukstes Meerteesnescha Sapulzes:

12. augustâ. Ullas-Jehkab mahjas Nr. 17 (47,86 defet. leelas) — Wezâ muischâ, Ilukstes apr.

Tirgus sinas.

Rigâ, 4. augustâ 1893. g.

Muhsu tirgû wehl walda klusums. Apgrosijumi neeewehrojami. Zenas schahdas:

Rudzi, 120 mahrz. fm., maksà 75 kap. pudâ; uf septembri waj oktobri 72 kap. pudâ.

Kweeschi, Kreewu, 125 mahrz. fm., teek samaksati ar 98 kap. pudâ un 129 mahrz. fm., ar 102 kap pudâ.

Meeschi, schahweti, 100 mahrz. fm., 78 kap. pudâ; Kurzemes 72—75 kap. pudâ un Kreewu, atteezotees uf to labumu, 70—75 kap. pudâ.

Aufas, uf septembri waj oktobri 71—73 kap. pudâ.

Brahka linsehklas, 87½%, maksà 142 kap. pudâ; stepju sehklas, 87½%, 160 kap. pudâ; stepju sehklas uf septembri waj oktobri 145 kap. pudâ.

Kanepes 140 kap. pudâ.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 5. augustâ 1893.

	Pirzeji.	Pahrd.
Pusimperiali par gab., jaunee	7,75	7,77
Muitas kuponi par 100 rbl. seltâ	154½	155½
5% bankbiletes 1. islaidums no 1860. g.	103¼	103½
5% „ 2 „ „ 1861. g.	103¼	103½
6% selta rente no 1883. g.	156¾	157¾
5% „ „ „ 1884. g.	160	—
3% selta aisnehmums no 1891. g.	—	—
5% Austruma aisnehm. no 1878. g à 1000 rbl.	101¾	102¼
5% „ „ „ 1879. g. à 1000 rbl.	102¾	102⅞
5% premiju aisnehm. I. islaid. no 1864. g.	241	242
5% „ „ II. „ „ 1866. g.	225½	226
5% muischn. agrarbank. prem. kihlu sihmes	194	195
5% walsts dselszelu rente	103	103¾
4% eekschsemes aisnehm. (1887.)	95¾	95¾
4% Kreewu konf. dselszz. aisn.	151	—
4½% Kreew. semes kred. kihlu-sihmes	155¾	156¾
5% Peterb. pilsl. oblig.	101¾	101¾
5½% Odes. pilsl. obligazijas	101	101½
5% Harkowas agrar kihlu sihmes	100½	101
5% Witnas „ „ „	100½	101
Peterb. Diskonto bankas akz.	462	465
Rigas kom. bankas akz.	305	—

Berlines birscha.

17. (5.) augustâ 1893.

			Deenu eepreeksch
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa		213 15*)	213 —
„ 100 rbl.	uf aug. beigam	213 50	213 25
„ 100 rbl.	uf sept. beigam	212 50	212 25

*) 1 walsts-marka = 46,92 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: labaka.

No ahrsemem.

Wahzija. Lai jauno kara likumu realisetu, t. i. winu ari teescham praktiski isswestu zauri, tad schim noluhkam wajadseja ik gadus seedot milsigas naudas sumas. Kur nu winas nemt, kam uslikt un kahdi isdalit jaunos nodokkus, tahdi prahtodami un spreesdami Wahzu walstswihri, awischneeki u. z. lausija galwas; bet tagad, kà leekas, Wahzu jabeedroto walstju finantschu ministri kahdâ kopigâ sapulzê (Frankfurtâ p. M.) scho gruhto un sareschgito jautajeenu itin weegli un weenkahrschi isschkihruschi. Tee nolehmuschi, ko tur nu wairak, japaaugstinot tikai tee paschi wezee nodokli, waj jausleekot jauni. Tà ka ari Wahzeets wis nesmahdè tabakas un labpràt eebauda pa glahsitei wihna, tad kà eenehmumu awoteem sewischku wehribu grib peegreest tabakai un wihnam. Ar tahdeem kopigàs finantschu ministru sapulzes panahkumeem, kà awise „Post" sino, waldibas aprindâs esot sewischki meerâ. Bet ar to zeetais reekstis ihstenibâ wehl nebût naw pahrkosts. Tur wehl ari tautas weetneeku saeimai kahds wahrds lihdsi jarunà un pee schi nolehmuma isweschanas wehl daudz schkehrslu japahrwar. Bez tam Wahzu tauta, sewischki semakàs schkiras, tà apkrautas nodokleem, ka teescham wajaga buht duhschas, ja tahm wehl grib paaugstinat nodoklus, jo tahdam solim war rastees wisai launas un behdigas sekas. Ari muitas karsch ar Kreewiju sewischki sahpigi sajuhtams nabagakeem laudim — strahdneekeem, kureem zaur to teek pahrak sadahrdsinatas usturas leetas. Ka tee par dahrgajàm pahrtikas weelam wis waldibai nebûs pateizigi, to katrs war eeredset. „Kölnische Zeitunga" gan apgalwo, ka pee tagadejeem gruhteem laikeem wiswairak wainigi Wahzu nazionalekonomijas (tautas saimneezibas) profesori, kas pateesibâ gan daudz sinot un mahzot, bet ne praktiskâ dsihwê noderigas leetas, kamdèl ari Wahzi masween ko sinot no saimneezifkeem jautajeeneem. Tur, luhk, esot meklejami gruhto laiku zehloni! Waldiba turpreti pee teem ne-esot wainiga. Strahdneeki, kà sinams, pagèr lehtu maisi, „Köln. Ztg." tos nu luhko pahrleezinat, ka semàs labibas zenas semei pawisam ne-esot par swehtibu, bet tikai par postu. Ka „Köln. Ztg." jel isdotos weenu weenigu strahdneeku no tam pahrleezinat, ka tam labaki ehst dahrgu maisi, nekà lehtu, tas gruhti tizams. Bet, ka „Köln. Ztg.", kur ta tik sirdigi aisstahweja kara likumu, eemesls tagad luhkot waldibu attaisnot un wisu wainu par gruhteem laikeem uskraut tikai nabaga Wahzu tautas saimneezibas profesoreem un paschai tautai, to ari weenkahrschais strahdneeks nopratis un tamdèl par tahs pamahzibam tikai pasmeesees. — Eesahkumâ Wahzu laikraksti tikai Kreewijai uskrahwa wisu wainu par muitas kara iszelschanos, kursch pateesibâ gauschi kaitigs abàm walstim, bet tagad, pehz muhsu finantschu ministra Wittes „Wald. Wehstn." issludinatà pahrskata par sarunam starp Kreewu un Wahzu waldibam schinî leetâ, jau ari pat Wahzu laikraksti, kà peem. „Berliner Tageblatt" atsihstas, ka Wahzu waldiba pee sarunam ne-esot bijusi deesgan isweiziga, lai nowehrstu muitas karu.

— Ari Berlinê pee trim saslimuscheem Poku strahdneekeem bateriologiski peerahdita kolera. Waldes pret tahs isplatischanos spehruschas stingrakos solus, tà ka zerams, ka tahs tahlaku isplatischanos nowehrsischot.

Austro-Ungarija. Tà ka Austro-Ungarija apdsihwota no daudz un daschadàm tautam un schahs tautas ari neweena naw politiskâ sinâ tà apspeestas, ka wairs neusdroschinatos pazelt sawu balsi un isteikt ko wehlas, tad ari scho daschado tautu starpâ netik ween presê un tautas saeimâs wahrdeem, bet daschreiz ari darbeem walda sihws zihninsch. Tahds kautinsch nesen notizis Grosswardeinâ, 29. julijâ. Par eemeslu tam nodereja kahda no Pituka (pensioneta garidsneeka) pret Katoku biskapu Pawelu isdota broschura „tehwsemes nodewejs", kurâ starp zitu aisrahdits, ka zaur Romanu spredikeem un Romanu skolas mahzibu kahdi 24,000 Madjari (Ungari) tikuschi padariti par Rumaneem. Ungaru laikraksti eesahka biskapam Pawelam koti asi usbrukt, no ka laudis tika tà satrazinati un usbudinati, ka leelôs bardôs sapulzejàs biskapa pilî preekschâ, kur trakoja, lahdejàs, kauza, eedausija logus. No Ungaru studenteem waditi lauschu pulki, apbrunoti ar dehleem, kokeem un akmineem, dewàs uf sawu eedomato eenaidneeku Rumanu dsihwokleem, ismehginadami to logu un durwu stiprumu. Ari biskapa seminarijas durwju un logu isturiba tapa no barbariskajeem Madjareem pamatigi ispehtita un pat Katoku basniza netika taupita. Tikai karaspehkam eemaisotees, ar leelàm puhlem isdewàs eekarsuschos laudis isklihdinat. Eewainotu ir daudz.

Franzija. Tautas weetneeku wehleschanas, tà sakot durwju preekschâ, kamdèl tahm tagad peegreesch wisgalwenako wehribu. Winas, kà jau isg. numurâ sinojàm, notiks 20. (8.) augustâ. Republika schoreiz war meerigi raudsitees nahkotnê, jo lai gan monarkisti un ziti pastahwoschàs waldibas pretineeki tai wiswisadi luhko kaitet, tad tomèr winai, wismaz tagad par to naw jabaidas. Monarkistu wara lihdsinas waj nullei un tautâ to peekriteju skaits pastahwigi masinas. Pat pawests, kuram wehl Franzijâ ihsti leels eespaids, rakstijis Bordojas erzbiskapam, usaizinadams un peekodinadams, lai Frantschi kopot weenibu un lai pabalstot tagadejo walsts kahrtibu. — Ari bijuschà polizijas eeredna Dipà aiz atreebibas isdotà (ka tas pahrzelts uf semaku weetu, kamdèl atkahpàs no amata) ap 200 lap. pus. beesà broschura nedara zeretà eespaida — kurâ waldiba teek apwainota, ka ta Artonu nebût naw gribuse nopeetni apzeetinat, bet gan broschuras autoru suhtijuse pee Artona, lai to brihdinatu un aiskawetu ta saguhstischanu.

— Awises wehsta, ka Dinkirchenas eedsihwotaji ar leelàm gawilem sagaidijuschi un jausmigi apsweikuschi twaikoni, kursch ussahzis kahrtigus brauzeenus starp Dinkirchenu un Peterburgu.

Schweizija. Zirikê notureja starptautisku sozialistu kongresu. Dalibneeki bija sanahkuschi leelâ wairumâ gan no tuweenes, gan ari no tahleenes. Sapulzes sahlê bija redsams 16 walodâs: Proletareeschi, sabeedrotees." Galwenakàs leetas, par kuràm spreeda, bija 1. maja swineschana un par 8 stundu darba laiku. Nahkoscho sapulzi nospreeda noturet 1895. g. Londonâ.

Italija. Uf Stromboli salas 12. aug. (31. julijâ) bijuse stipra semes trihzeschana un pehz tam pat wulkans (uguns wehmeju kalnus) eesahzis darbotees. Semes trihzeschana nenotikuse tikai weenâ, bet wairakàs weetàs. Mattinato pilsehtina no semes trihzeschanas daudz zeetuse. Wairak personas nonahwetas un pulka eewainotu.

Anglija. Indijâ draudeja Angleem iszeltees jo nopeetnas breesmas. Dschenagarâ notikuschàs sadurschanàs starp Hindeem un Muhamedaneem, kà leekas, ari pamudinaja Bombajas eedsihwotajus, sekot schai preekschsihmei, jo tur 30. julijâ (wez. st.) notika nopeetnas zihninas starp zittizibneekeem. Leelas moschejas tuwumâ tika eewainoti daudz zilweki, kurus wajadseja nowest uf slimnizu. Nemeeri isplatijàs ari uf Bombajas ahrpilsehtam, tà ka satiksme tapa trauzeta. Polizija nespehja sawaldit leelo nemeerneeku baru, tà ka bija jaaizina Eiropeeschu un eedsimto saldati paligâ; bet ari scheem wis nenahzàs weegli ar satrazinateem lauschu bareem tikt galâ. 2. augustâ kautini starp Hindeem un Muhamedaneem wehl arween turpinajàs, lai gan jau bija zihnidamees krituschi kahdi 50 dumpineeki un ap 1200 apzeetinati. Tikai wehl 3. augustâ, kà is Bombajas sino, tur atkal tizis nodibinats meers un kahrtiba.

— Netik ween Indijâ Angleem bijuschas ruhpes un raises, bet ari Afrikâ, kur tee nodedsinajuschi Witu zeetoksniti, par ko Reutera biroja is Sansibaras sino schahdi: Witus sultana Omaris naidigàs isstureschanàs dehl no Anglu kara kugeem „Blanche," „Swallow" un „Sparrow" iszehlàs krasta malâ saldati un usbruka Witus zeetoksnitim, kuru tee pehz diwas stundas sihwas pretimtureschanàs eenehma un nodedsinaja. Angleem krita ween saldats un tika weegli eewainoti diwi ofizeeri.

Telegramas.

Nischni-Nowgorodâ, 4. augustâ. Swejas neisdewibas dehl, peewests Astrachanas siwju, it ihpaschi silku, gandrìs par ⅔ masak, nekà pehrn, tikai woblas wairak. Zenas zelas. Wakareja gada tirgus tirgotaju sapulzi gubernators atklahja ar runu. Slimibas atgadijeenu daudz masak kà isgahjuschâ gadâ. Domà, ka 17. augustâ noturescho dselszeku departamenta direktora klahtbuhtnê tirgotaju un kugu ihpaschpeeku sapulzi, lai apspreestu jautajeenu par tarifu nokahrtoschanu uf Wolgas dselszeleem.

Wilnê, 16. (4.) augustâ. Kà „Kurjer Lwowski" sino, tad leelee Galizijas manewri koleras usnahkschanas dehl nenotikschot.

Parisê, 17. (5.) augustâ. Sche nomira professors Dr. med. J. M. Charcot.

Parisê, 17. (5.) augustâ. Awise „Siecle" parego, ka tautas weetneeku saeimâ eewehleschot ap 500 republikas peekriteju, 20 monarkistu un bonapartistu un 60 sozialistu.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildigee redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates. Dr. philos. P. Sàlits.

Дозволено цензурою. — Рига, 5 августа 1893 г.

Sludinajumi.

Rigas Hipoteku beedriba.

Beedribas kantoris

no otrdeenas, 10. augusta 1893. g. sahkot,

atrodas

Kihter=eelâ Nr. 14.

Tagadejais beedribas kantoris, dehl pahrwilkschanàs jaunajâ, buhs **sestdeen, 7. augustâ** un **pirmdeen, 9. augustâ sch. g. slehgts.**

Direkzija.

Schulze-Benkowsky

wisleelakais panoptikums pasaulê, sawienots ar zoologisku isstahdi un spezialitatu teatri

uf Jehkaba laukuma

ir atwèrts no swehtdeenas, 8. augusta sch. g. sahkot, ik katru deenu no plkst. 10 rihtâ lihds plkst. 10 wak.

Wairak nekà 1000 wehrâ nemamu leetu.

Wisjaunakais tagadejâ laikâ: Profesors Wirchows, Edisons, barons Hirschs, Kineeschu mandarins, skaistà Poleete, trihs naudas wiltotaji, weena nakts Parises apakschsemes gangòs (katakombâs), daschadu tautu slakas, Peruanas mumija, wairak nekà 2000 gadus weza, u. t. t. **Leelà panorama:** Tschikagas pasaules isstahde, semes trihzeschana uf Jantes salas, Maskawas degschana u. t. t. **Zoologiska isstahde:** Leels mehrkaku nams, schimpanse (mescha zilweks).

Spezialitatu teatrî

katru stundu noteek israhdes, kur nahk preekschâ: **Miss Simona,** slawenà tschuhsku apbuhreja. Milsu tschuhskas rahdischana. **Wisleelakais brihnums pasaulê:** Sehns **Dobos Janos**, 14 gadi wezs un 9 kilo smags, no profesoreem nosaukts par

„Putnugalwu".

Maksa par ee-eju panoptikumâ un uf israhdem tikai 25 kap., behrneem 15 kap. Katalogs preeksch panoptikuma 4 walodâs à 10 kap.

Leela anatomiska nodala, atwehrta tikai preeksch pieauguscheem un preektdeenâs preeksch damam. **Katalogi à 10 kap.**

Wisas tuwakas sinas atrodas deenas programâs. — Israhdes noteek katrâ pilnâ stundâ.

Apprezejees dworniks
war peeteiktees Marijas eelâ Nr. 39, dsihw. 5.

Mahzeklis
las atsleedsneeku (schloseru) amatu grib eemahzities, war peeteiktees Rihsinu eelâ Nr. 36.

Zemneeku mahja pahrdodama
Kursemê, Tukuma aprinkî, 285 puhraweetas semes, ar puslidsi leelu meschu un gipsa akmineem. Tuwakas sinas Rigâ, leel. Newas eelâ Nr. 30, no plkst. 10—2 deenâ, kassê. 4

Manâ apgahdeenâ nupat isnahza un dabujama wisâs eewehrojamakâs grahmatu un rakstamu leetu pahrdotawâs:

Записная книга

для учителей Рижскаго учебнаго округа на 1893/94 учебный годъ. Составилъ В. А. Горскій.

Maksa 1 rbl.

Ernsts Plates.

Pirmà Kreewijas ugunsapdroschinaschanas beedriba,

dibinata **1827** Peterburgâ.

Pilnigi eemaksats pamat kapitals **4,000,000** rbl.
Reserwes kapitali . . . . . **3,000,000** rbl.

General=agents: **R. John Hafferbergs,**
Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22.

Wihnu tirgotawa un schampanu fabrika

Universel

Grand Champagne.

sec, demi-sec, doux,

pehz Frantschu parauga (pudelês ruhdsis) pagatawots no

Ludw. A. Schweinfurtha,
Rigâ, Grehzneeku (Sinder) un Marstal-eelu stuhri.

Jaeger un beedra
wihnu pahrdotawa

(dibinata 1816. g.),
leelajâ Grehzineeku (Sinder) eelâ
Nr. 30.

Leelâ iswehlê
Kreewijas
un
ahrsemes wihni,

konjaks, rums, araks, schampanja u. t. t.

Noliktawas:
Jelgawâ pee **C. Torchiani** (M. Klüssmann).
Leepajâ pee **J. N. Mamonow.**

Jauns! Jauns! Jaunas!

!Eewehrosckanai!

Karamel eesala kafeja,

bagata barojoschu weelu, nekaitiga weselibai, loti garschiga un katrâ finâ eeteizama ihstàs kafejas weetâ.

Mahrzina tikai 20 kap.

Isgatawo: **K. Seebergu eesalu fabrika, Tukumâ.**
Atkalpahrdewejus meklê, kuri dabon finamo rabatu.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêt mums eespehjams, ar katru eeksch-semes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahtu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ pee Petera basnizas, dabujamas

Jaunàs Widsemes Dseesmu grahmatas

wisadàs eesehjumòs.

Ernsts Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 6 августа 1893 г. — И. д. Рижск. Полицмейстера Приставъ Вильбоа. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataju un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.